

Zondag 27 j.A. Matt. 21, 33-43

Er zijn woorden, ideeën of gebeurtenissen in de Bijbel, die een heel eigen wereld oproepen voor de mens van de bijbelse wereld, de Jood vóór Jezus en in de tijd van Jezus, en voor de Joden nu, maar ook voor de christenen van nu. Wanneer zo'n woord valt dan gaat er een hele wereld open, en hoe meer je met de Schrift vertrouwd bent, hoe duidelijker het beeld wordt. De Joden wáren zo vertrouwd met de Schrift. Jezus hoefde maar een gelijkenis met een bepaald thema te beginnen, en bij iedereen kwamen gedachten-associaties dwars door het hele Oude Testament heen: profeten, geschriften tot in de Tora. En daardoor kon Jezus ook veel dieper op iets ingaan dan op het eerste gezicht doet vermoeden. Jezus wist welke associaties Hij opriep en daar speelde Hij op in. Is dat dan jammer voor ons die de Schrift niet zo goed kennen als de joden en de eerste christenen? Ja, inderdaad, als we het daarbij laten. Maar we zouden ook in de Schrift kunnen duiken en ze ons eigen kunnen maken. Tenslotte gaat het om het Woord van God: God openbaart zich daar, via het woord en de geschiedenis van het joodse volk. En God spreekt en handelt daar niet alleen tot het joodse volk maar tot iedere mens. Want Israël is uitverkoren als éérstgeborene en niet als eniggeborene. Gods spreken en handelen is ook tot ons en in ons. En we zijn hier samengekomen vandaag omdat we dat willen be-amen: ja God spreekt ook tot mij en ik wil naar zijn Woord luisteren en ik laat toe dat Gods handelen in mij geschiedt. Dat is de eerste stap om Jezus te gaan volgen. Gods Woord en Gods handelen, dat is Jezus Christus, en dat heeft ons gefascineerd, dat boeit ons zo dat we er telkens meer van willen weten.

Maar is dat zo, of zijn we hier alleen samengekomen omdat het onze gewoonte is, of omdat er een morele dwang achter zit of om andere redenen? Dat kunnen we zelf onderzoeken. Maar wie door Jezus gegrepen is, Hem volgen wil, zal geen rust meer hebben en telkens opnieuw dat boek grijpen, de Bijbel: hét Boek, en Zijn sporen volgen.

Het Evangelie van vandaag daagt ons uit: het gaat over de landeigenaar die een wijngaard heeft. En deze wijngaard heeft hij met de grootste zorg omringd, uitstekende grond en uitgelezen planten. Een wijngaard planten is sjalom, vrede, brengen in het land. Wijn is de drank van de messiaanse vreugde, heel de Bijbel door lezen we over deze symboliek van de wijn, niet voor niets begint de evangelist Johannes Jezus' optreden met het wijnwonder te Kana: Jezus is de Messias, nu zal de wijn in overvloed vloeien. De wijnbouwers staan in het messiaanse Rijk, zij zijn de vredebrengers, maar zo is het niet, zegt Jezus in de gelijkenis van vandaag. Zij staan in de sjalom, ja zeker, maar willen die niet doorgeven, integendeel, zij willen de sjalom voor zichzelf houden, en daarom vernietigen zij en doden zij. Zij maken de sjalom kapot.

Met Jezus is de wereld een wijngaard geworden, waarin Hij sjalom, die messiaanse vrede heeft gebracht, want de gelijkenis gaat niet alleen over Israël, maar ook over ons, wij zijn de wijnbouwers. De Zoon en de dienaren, dat zijn Jezus en de kleinen en de armen. Maar wij willen de vruchten voor onszelf houden, en grijpen naar de wapens. Daarom staat er in de eerste lezing: de wijngaard bracht alleen maar wilde vruchten voort. Wijzelf zijn het die Sjalom vernietigen, omdat wij bang zijn dat er niet voldoende voor ons overblijft, maar wij vergeten dat de wijn van de sjalomgaarde niet meer ophoudt met stromen wanneer ze uitgedeeld wordt. Utdelen is vermenigvuldigen, vasthouden doet stoppen. Onze wereld is geen wijngaard of Sjalom-gaarde meer, maar een bommenreservoir, waarin de kleinen en de armen het moeten ontgelden, waarin de mensen met angst elkaar belagen, waar de echte vreugde van vertrouwen en liefde uit verdwenen is. De eigenaar had een paradijs voor ogen, waar vruchten te plukken zouden zijn, zodat iedereen voldoende zou hebben, een paradijs waarin koe en berin samen zouden grazen, waar mens en dier in harmonie met elkaar kunnen leven, maar mens en dier zijn elkaar vijandig geworden, ja zelfs de mensen moorden elkaar uit.

Sjalom is de vreugde van het uitdelen, onbekommerd om het eigen bezit.

Sjalom is zich veilig voelen bij de ander. Dat is de Zoon ontvangen en allen met wie Hij zich identificeert.

Dat is de wereld die de Bijbel vandaag voor ons oproept, voor ons, wanneer wij dat woord, die oproep weer willen verstaan. Wanneer dat Woord van God weer in ons tot leven mag komen. Vandaag kunnen we weer opnieuw beginnen met van de wereld een wijngaard te maken, die tevens de Sjalomgaarde is, waar we in de tuinman de verrezen Heer herkennen, omdat Hij midden onder ons is en leeft. Waar eerbied voor het leven is, waar de opbrengst van vruchten verdeeld wordt, waar mens en dier weer veilig kunnen ademen, omdat er zorg is voor elkaar. Daar kunnen we hier al mee beginnen, dat is geen onmogelijke opgave.

Dan zal de God van de vrede met ons zijn. Amen.

Wanneer wij gestalte geven aan wat wij van onze traditie hebben meegekregen, dan nemen we toe in deugd en rechtvaardigheid, zo stelt vandaag de apostel Paulus. Dan zal het ons niet vergaan als de wijngaard waarvan Jesaja zingt: de wijngaard die wordt verwoest; dan zullen we niet verworden tot mensen als die boosaardige wijnbouwers waarover Jezus vertelt in de gelijkenie van vandaag. Laten we ons daarom bekeren en God om ontferming vragen.

God, alles wat wij U voorleggen is door U reeds gekend. Maar Gij wilt dat wij de noden van deze wereld voortdurend voor ogen houden. Sta ons bij opdat wij er voortdurend op bedacht zijn te werken aan vrede en gerechtigheid, aan het geluk van onze medemens en aan het lenigen van alle nood. Dat vragen wij U door Hem, die zijn leven heeft gegeven voor onze nood, Jezus Christus, onze Heer.